

Јасмина Ранитић

НОЋАС КАСНО, ЗАПИСАНО У ДНЕВНИКУ

Седим на великим санкама које вуку два ирваса. Око мене предивна, права зима. Дрвеће бело и залеђено, снег шкрипи испод саоница.

Возим се сатима, кроз ту зимску бајку. Пролазимо кроз шуме. Са дрвећа падају шишарке. У шуми станују веверице, разнобојне и ретке птице. Испод смрзнутих грана, леђи се траг зеца или лисице.

Излазимо на чистину. Небо се појављује цело, одједном.

Ваздух мирише на смолу и на зиму.

Пред крај неба, црвено сунце. Кућа испред које се ирваси заустављају.

Силазим са санки. Љубим мале животиње и отварам врата. Улазим у кућу пуну светлости.

Седам поред камина. Топло је, и у мени.

Сипам чај из самовара. Кроз прозор видим како се смењује дан.

Узимам папир, мастило и гушчје перо. Починем да пишем прво писмо.

Драги,

Овај мој сан није измишљен. Десио се ноћас после поноћи. Нисам хтела да га заборавим. Личио је на једну од бајки које још не могу да одболујем.

Све сам, уствари, ближа детињству. Мислим често на прошлост — коју не схватам и на будућност — које се не бојим. Знате ли да готово увек сањам бајке. И да сваке ноћи сањам.

Дању сам, међутим сасвим друкчија. Без снова и без оптимизма.

Осећам стравичну потребу за самоћом. Бити сам — зар није то величанствено? Ибзен је мислио да је човек тада најјачи. Мени се чини да је то најсигурнији пут ка

врлинама. Достојанство, понос, унутрашња снага и све друго чиме се постаје мање несавршен, настаје онда кад се себи дозволи мирна и слободна, дакле, своја мисао.

Иако никада нисам била коначно сама, све више желим да будем само са собом. Није ми тада најбоље. Напротив! — препуштена сам својим страшним „мраковима“. Али, време које ми прође тако (премда време вазда пролази узалуд) изгледа ми мање изгубљено.

Уопште, да би човек нешто себи, или од себе створио, мора много да се дружи са сопственим пороцима. Мора да има личну, или, чак, приватну тишину.

Нисам нацис, нити о себи мислим превише лепо. Још је више сигурно да никад — због тишине нећу отићи у манастир. Нажалост! Нажалост.

Волим теологију. Али, мој мозак је страшно далеко од мог срца. И разорно делује на њега. Јер, кад иронија постоји пре љубави, све што је везано за осећања кратко је даха, ко вилин-коњиц. Ту науку волим јер се дотиче есенцијалног. Али ми се (упрошћавам до безумља) њена тумачења не допадају. Ја умеам да волим лажи и онда кад у њих не верујем, ако у њима има нечег лепог. Но, као што ми се у поезији не свиђа било какво неозбиљно понашање, „зезање“ са стиховима, што се сада често ради и чиме се (дрско) прикрива неталенат, тако сам и овде налазила оно што нисам хтела да нађем: банално уместо светог, досадно уместо романтичног.

Но, зар човек који воли може да буде онај који не верује?

Мени недостаје љубав јер ми је вера недоступна. Слободна сам, али шта је то слобода без љубави?

Недеља у пустињи. Или — талас без обале?

Неукусно је говорити о бесмислу. У мени још има неке жеље за лепим, има још љубави за мале радости. Не дам своју младост тек тако. Радије ћу је прокоцкати.

Добро је што још могу да изгубим главу због обичне лудости. Драго ми је што ме искуство није учинило мудром. Издржаћу.

Знате ли шта на свету не волим? Кишу, јесен, нове године... Онда, не волим кад зима траје кратко, кад мој народ нема доста поноса... Не волим ни што ја не студирам књижевност, што зарезе стављам тамо где су мени јако потребни, што пишем свашта и ни сама не знам шта ће се десити даље.

Волим: снег, звезде (али не у песмама), преферанс, воденице, коње...

Волим дедино Радочело.

Деда је умро, 26. новембра.

Не могу да не мислим на време. Овде ми је дан дужи и чистији. Хоћу децембар да задржим за себе. Зато ћу у Београд доћи почетком јануара.

ПОВЕРА

Била сам неколико дана на Копаонику. Но, боље да не пишем о томе, може да вам буде хладно од толиког снега. Али, шта бисте дали за једно планинско свитање? За петла, за велико раскошно небо? Ах, ја заборављам на ваше Панонско море. Али, свеједно. Знам да вам крв није хладна и да вам срце није „низијско“. Зато се радујем што вам пишем иако сад видим да је тешко писати први због тога што је човек препуштен сопственим инстинктима и осећајима за меру, потом зато што му је простор за размишљање бескрајан а тон још сасвим неодређен.

Писмо је ружно, али, немојте да будете објективни. Навијајте за мене. Хвалите ме, јер страшно волим лепе речи. (Ваљда и сами осећате колико су све жене исте).

Пошаљите ми мало оптимизма. Макар и мало мрака. Било шта. Чак и истину.